

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Michał Laskowski (sprawozdawca)

SSN Marek Pietruszyński

Protokolant Klaudia Binienda

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Małgorzaty Kozłowskiej,
w sprawie **K. J.**

skazanego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. i i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 9 października 2025 r.,

kasacji, wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie

z dnia 16 listopada 2023 r., sygn. akt II AKa 110/22,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Przemyślu

z dnia 16 września 2022 r., sygn. akt II K 27/22,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu w Rzeszowie do ponownego rozpoznania.**

[J.J.]

Michał Laskowski

Waldemar Płóciennik

Marek Pietruszyński

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Przemyślu, wyrokiem z dnia 16 września 2022 r., sygn. II K 27/22, uznał K. J. za winnego tego, że w dniu 11 grudnia 2021 roku w L., znajdując się w stanie nietrzeźwości - 2,25 % alkoholu w wydychanym powietrzu, przewidując możliwość nastąpienia określonego skutku i godząc się na to, usiłował pozbawić życia P. H. , zadając mu z dużą siłą co najmniej dwa ciosy nożem kuchennym w dolną część tułowia, jednak zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na niezwłocznie udzieloną pokrzywdzonemu pomoc medyczną, przy czym swoim zachowaniem spowodował u niego obrażenia ciała w postaci rany ciętej w lewym podbrzuszu z otwarciem jamy brzusznej i wytrzewieniem sieci, rany klutej w środkowym nadbrzuszu z uszkodzeniem jelita cienkiego i wyciekami jego treści do jamy otrzewnej, penetrującej do lewego płata wątroby, rany dolnej części grzbietu i miednicy, które to obrażenia doprowadziły do rozstroju zdrowia pokrzywdzonego i naruszenia czynności narządów jego ciała przyjmujących postać choroby realnie zagrażającej życiu, to jest za winnego przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. i art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 11 2 k.k. i za przestępstwo to wymierzył mu karę 10 lat pozbawienia wolności.

Tym samym wyrokiem K. J. uznany został za winnego tego, że w dniu 11 grudnia 2021 roku w miejscowości L., znajdując się w stanie nietrzeźwości - 2,25 % alkoholu w wydychanym powietrzu, znieważył funkcjonariuszy Policji tj. P. K. i K. G. poprzez wypowiedzianie pod ich adresem słów wulgarnych w związku i podczas pełnienia przez nich obowiązków służbowych, to jest za winnego przestępstwa z art. 226 § 1 k.k. i za przestępstwo to wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy w Przemyślu orzekł wobec oskarżonego karę łączną 10 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności.

Wyrok ten zaskarżony został apelacją obrońcy oskarżonego. Po jej rozpoznaniu Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, wyrokiem z dnia 16 listopada 2023 r.,

sygn. II AKa 110/22, utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Kasację od tego wyroku wniósł obrońca skazanego. Zaskarżył wyrok w całości i zarzucił mu „obrazę przepisów postępowania ,a to art.439 § 1 pkt 2 k.p.k., co polegało na tym, że Sąd II instancji wydał wyrok jako organ „*ad quem*” w składzie nienależycie obsadzonym z powodu udziału w składzie orzekającym sędziów - SSA X. Y. oraz SSA X.1 Y.1, którzy na określone stanowisko w strukturze sądownictwa powołani zostali na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 roku o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r.poz.3), co świadczyć może o powołaniu tych sędziów w sposób niekonstytucyjny i jednocześnie uprawnia do stwierdzenia, że sędziowie ci nie przeszli tzw. "testu niezawisłości", zaś skład orzekający „*in concreto*” jawi się jako pozbawiony cech niezawisłości oraz bezstronności i wydany w tym składzie wyrok Sądu „*ad quem*” nie może się utrzymać.”

Obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Rzeszowie do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację Prokurator Okręgowy w Przemyślu wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Rozpoznanie sprawy zainicjowanej przedmiotową kasacją sprowadza się do odpowiedzi na pytanie, czy doszło w niej do wydania orzeczenia przez sąd w składzie nienależycie obsadzonym, w związku z instytucjonalną wadą w przeprowadzonym przez Krajową Radę Sądownictwa, ukształtowaną w oparciu o przepisy ustawy z 8 grudnia 2017 r., procesie nominacyjnym sędziego zasiadającego w składzie orzekającym. Odpowiedź na te wątpliwości wymaga przeprowadzenia tzw. „testu niezawisłości”, którego założenia szczegółowo wskazano w uchwałach Sądu Najwyższego: z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 i z 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22. Kryteria tego testu oparte na wytycznych zawartych w wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 1 grudnia 2020 r., nr 26374/18 przeciwko Islandii w sprawie Guðmundur Andri Ástráðsson, wymagają ustalenia czy w procesie powoływania sędziego doszło do naruszenia prawa krajowego, czy naruszenie to

miało dostatecznie poważny charakter i czy zostało ono ustalone i naprawione na szczeblu sądów krajowych.

Do naruszenia prawa krajowego dojść może m.in. w układzie, w którym rekomendacja powołania sędziego pochodzi od organu uważanego za gremium niekonstytucyjne, ukształtowane odmiennie niż wynika to z art. 187 Konstytucji, który wbrew treści art. 186 ust.1 Konstytucji nie spełnia swej ustrojowej roli „stania na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów”. Za taki właśnie organ uznać należy ukształtowaną ustawą z 8 grudnia 2017 r. wadliwie powołaną i obsadzoną obecną Krajową Radę Sądownictwa, która *notabene* 28 października 2021 r. została wykluczona z Europejskiej Sieci Rad Sądownictwa po ustaleniu, że nie jest niezależna od władzy. Ze względu na uwarunkowania ustrojowe kreowane przez skrajnie upolitycznioną Krajową Radę Sądownictwa w obecnym kształcie, wolno stwierdzić, że tryb, któremu poddały się osoby następnie nominowane do pełnienia urzędu sędziego w wyniku rekomendacji udzielonej przez ten organ, stanowił naruszenie prawa. Stanowiska organów międzynarodowych w wyrokach ETPCz przeciwko Polsce: z 22 lipca 2021 r., nr 43447/19 w sprawie Reczkowicz; z 8 listopada 2021 r., nr 49868/19 i nr 57511/19 w sprawie Dolińskiej-Ficek oraz Ozimka; z 3 lutego 2022 r., nr 1469/20 w sprawie Advance Pharma sp. z o.o.; z 15 marca 2022 r., nr 43572/18 w sprawie Grzędy; z 23 listopada 2023 r., nr 50849/21 w sprawie Wałęsy oraz w wyrokach TSUE z: 15 lipca 2021 r., C-791/19 i z 21 grudnia 2023 r., C-718/21a, a także pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w postanowieniu z 16 września 2022 r., III KK 339/22 głoszący, że wejście w życie przepisów art. 29 § 4 – 25 ustawy o Sądzie Najwyższym nie może prowadzić do obniżenia standardu dopuszczalności badania bezstronności (...) sędziowskiej oraz określenia skutków ich braku, wypracowanego w orzecznictwie TSUE i ETPCz - dopełniają twierdzenia, że dwa pierwsze kryteria testu wynikające z powołanej uchwały Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., zawsze będą wypadały negatywnie dla kandydata do pełnienia urzędu sędziego rekomendowanego przez mającą istotną rolę w procesie nominacji sędziowskich Krajową Radę Sądownictwa w obecnym kształcie, w tym dotyczą one sędziów Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie wskazanych w zarzucie kasacji.

Pozostaje kwestia wykazania, czy w stosunku do danych sędziów, którzy uzyskali nominację w wyżej opisanych warunkach, zachodzi przesłanka

stronniczości (jest to trzeci punkt testu). Krótko mówiąc należy zbadać czy sąd z udziałem tych sędziów spełnia standardy niezawisłości i bezstronności, czy też konieczne będzie przyjęcie, że w sprawie wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza określona w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Sędziowie Sądu Apelacyjnego X.1 Y.1 i X. Y. byli już wielokrotnie poddani takiemu badaniu w postępowaniach przed Sądem Najwyższym i orzeczenia wydawane z ich udziałem były uchylane z powodu bezwzględnej przesłanki odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. W odniesieniu do X.1 Y.1 stało się tak w sprawach III KK 52/24, III KK 189/24, III KK 251/24, III KK 470/24, III KK 241/24, III KK 561/24, III KK 573/24 i III KK 29/25; w stosunku do X. Y. zaś w sprawach III KK 39/23, III KK 471/23, III KK 389/23, III KK 470/23, III KK 368/22, III KK 189/24, III KK 251/24, III KK 422/24, III KK 241/24, III KK 208/24, III KK 29/25 i III KK 481/24. Sąd Najwyższy orzekający w sprawie K. J. w pełni podziela argumentację zawartą w uzasadnieniach orzeczeń, które zapadły w wymienionych sprawach i podziela wnioski, które stały się podstawą wydania orzeczeń kasatoryjnych. Brak podstaw do powtarzania po raz kolejny tej argumentacji.

Śledząc ścieżkę zawodową tych sędziów, która rozwijała się po 2018 r., Sąd Najwyższy doszedł do wniosku, że ich zależność od reprezentującego ówczesną władzę wykonawczą Ministra Sprawiedliwości jest bezsprzeczna, a ich charakter w sposób oczywisty zaprzecza kryterium niezależności sędziowskiej. Należy podnieść, że ustalenie o sprzyjaniu przez obu sędziów zamierzeniom poprzedniej władzy wykonawczej co do podporządkowania sobie sądów i sędziów, nie oznacza, iż po zmianie władzy wykonawczej sędziowie ci mogą być postrzegani jako bezstronni i niezawisli. Skoro już raz sędzia wyraził swoją czynną gotowość na realizację zamierzeń władzy wykonawczej w celu podporządkowania sądów, to przecież wobec zapowiedzi czynionych przez przedstawicieli obecnej władzy wykonawczej przywracania porządku prawnego także w kontekście wadliwych powołań sędziowskich, strona obecnie toczącego się procesu nie będzie miała i teraz gwarancji, że sędzia ten nie będzie gotowy sprzyjać przedstawicielom władzy wykonawczej w sporze z obywatelem, aby poprawić swoją pozycję zawodową. Niezawisłość jest niezależnością sędziego w orzekaniu i choć nie oznacza braku podporządkowania służbowego, to jednak oznacza m.in. niezależność wobec

organów (instytucji) pozasądowych, samodzielność sędziego wobec władz i innych organów sądowych, niezależność od wpływu czynników politycznych oraz wewnętrzną niezależność sędziego.

Ujawnione ustalenia zmaterializowały uzasadnione wątpliwości odnośnie instytucjonalnej bezstronności sędziów Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie, co implikowało stwierdzenie, że skład sądu nie spełniał standardu należytej obsady sądu, o którym mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., z uwagi na niedochowanie gwarancji bezstronności i niezależności wymaganych przez art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 6 § 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i art. 47 Karty Praw Podstawowych.

Tytułem zakończenia trzeba podkreślić, że w demokratycznym państwie prawa każdemu przysługuje prawo do rozpoznania jego sprawy przez niezawisły i bezstronny sąd, ustanowiony zgodnie z ustawą, a standard tej niezawisłości i bezstronności sądu, jako element prawa do sądu ustanowionego ustawą, wyrażonego w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 6 ust. 1 EKPC oraz art. 47 Karty Praw Podstawowych musi być rozumiany jako niezawisłość i bezstronność członków składu orzekającego. Niezawisłość jako dbałość o niezależnych sędziów i niezależne sądy uzasadnia się interesem ogółu społeczeństwa. Ma ona zapewniać stabilność w wykonywaniu funkcji wymiaru sprawiedliwości bez względu na zmiany, jakie mogą zachodzić w organach władzy ustawodawczej i wykonawczej.

Mając powyższe na względzie, stwierdzenie, że na etapie kontroli instancyjnej skład Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie był nienależycie obsadzony i zachodziła na tym etapie procedowania bezwzględna przyczyna odwoławcza, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., spowodowało wydanie orzeczenia kasatoryjnego i przekazanie sprawy w trybie art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Z tych powodów Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[J.J.]

[r.g.]

Michał Laskowski Waldemar Płóciennik Marek Pietruszyński

